

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/138/2004

STOSUNEK DO OBECNOŚCI POLSKICH ŻOŁNIERZY W IRAKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ostatnich tygodniach nasiliły się ataki na Polaków pełniących służbę w Iraku - liczba zabitych żołnierzy wzrosła do dziesięciu. Irak stoi na krawędzi wojny domowej, a część polskich polityków coraz głośniej domaga się wycofania stamtąd naszych wojsk.

W sierpniowym sondażu¹ zapytaliśmy respondentów o ich opinie w tej kwestii. Od lipca nieznacznie (o 3 punkty) zmniejszył się odsetek badanych kontestujących obecność polskich żołnierzy w Iraku. Obecnie 70% ankietowanych jest przeciwnych udziałowi Polaków w irackiej misji stabilizacyjnej, w tym niemal połowa (46%) wyraża swój sprzeciw w sposób zdecydowany. Co czwarty respondent (26%) deklaruje poparcie dla obecności polskiego kontyngentu na Bliskim Wschodzie.

Tabela 1

Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2003						2004							
	w procentach													
Zdecydowanie popieram	10	9	13	13	10	12	15	12	11	12	8	9	8	10
Raczej popieram	26	25	27	24	18	21	27	23	25	17	15	19	15	16
POPIERAM	36	34	40	37	28	33	42	35	36	29	22	28	23	26
Raczej nie popieram	25	27	23	26	21	25	22	24	25	26	21	20	22	24
Zdecydowanie nie popieram	30	33	30	31	46	37	31	36	35	40	53	46	51	46
NIE POPIERAM	55	60	53	57	67	62	53	60	60	66	74	66	73	70
Trudno powiedzieć	8	6	7	6	5	5	5	6	4	5	4	5	4	5

Sprzeciw wobec obecności Polaków w Iraku niemal powszechnie wyrażają kobiety (76%), ale również większość mężczyzn (64%) jest niezadowolona z udziału naszych żołnierzy w tej misji.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (171) zrealizowano w dniach 6-9 sierpnia 2004 roku na reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski (N=922).

Na zróżnicowanie opinii ankietowanych w tej kwestii wpływa zainteresowanie polityką - im jest większe, tym częstsze deklaracje poparcia dla obecności naszego wojska w Iraku. W sierpniu we wszystkich grupach wyodrębnionych ze względu na zainteresowanie polityką przeważa niechętny stosunek do zaangażowania Polski w sprawy irackie, przy czym stosunkowo najslabszy jest on wśród respondentów deklarujących duże zainteresowanie wydarzeniami politycznymi.

Tabela 2

Zainteresowanie polityką	Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże	36	61	3
Średnie	31	67	2
Nikłe, niewielkie	16	77	7

W potencjalnych elektoratach przeważają przeciwnicy udziału polskich żołnierzy w irackiej operacji. Wśród sympatyków PO i PiS przewaga ta jest niewielka. Zwolennicy LPR niemal powszechnie wyrażają sprzeciw wobec polskiej obecności w Iraku. Wśród badanych, którzy nie zamierzają uczestniczyć w wyborach lub nie mają jeszcze sprecyzowanych sympatii partyjnych, zdecydowanie przeważają przeciwnicy naszego zaangażowania w tę misję.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	46	50	4
PiS	46	53	2
Samoobrona	41	59	0
SLD*	41	55	4
SdPI*	27	73	0
PSL*	22	78	0
LPR	4	90	6
Niezdecydowani	22	68	9
Niezamierzający głosować	20	75	5

* Ze względu na niewielką liczebność zwolenników PSL, SdPI i SLD w badanej próbie wyniki dotyczące tych partii należy traktować z ostrożnością

Zdecydowana większość badanych (62%) jest przekonana, iż polscy żołnierze powinni jak najszybciej powrócić do kraju, przy czym dwie piąte z nich (41%) wyraża swoją opinię w sposób zdecydowany. Co trzeci Polak (33%) jest przeciwnego zdania - sądzi, że nasi żołnierze powinni pozostać w Iraku do czasu zakończenia misji.

Tabela 4

Czy polscy żołnierze powinni pozostać w Iraku do czasu zakończenia misji czy też jak najszybciej powrócić do Polski?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	IV 2004	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004
	w procentach				
Zdecydowanie powinni pozostać w Iraku	19	15	16	12	16
Raczej powinni pozostać w Iraku	24	17	18	17	17
POWINNI POZOSTAĆ W IRAKU	43	32	34	29	33
Raczej powinni powrócić do Polski	25	20	18	20	21
Zdecydowanie powinni powrócić do Polski	25	43	42	47	41
POWINNI POWRÓCIĆ DO POLSKI	50	63	60	67	62
Trudno powiedzieć	7	5	5	4	4

Za pozostaniem w Iraku polskich żołnierzy do czasu zakończenia misji stabilizacyjnej opowiada się większość badanych deklarujących, iż w najbliższych wyborach zagłosują na PO (62%), a także ponad połowa potencjalnych wyborców SdPI (56%) i SLD (55%). Sympatycy PiS są w swych opiniach bardzo podzieleni - 48% tej grupy uważa, że nasi żołnierze powinni pozostać w Iraku, a 49% jest za ich powrotem do Polski. Pozostali badani, zarówno ci o wykrystalizowanych sympatiach partyjnych, jak i niezdecydowani oraz niezamierzający uczestniczyć w wyborach, chcieliby, aby polscy żołnierze jak najszybciej powrócili do kraju.

Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Czy polscy żołnierze powinni pozostać w Iraku do czasu zakończenia misji czy też jak najszybciej powrócić do Polski?		
	Powinni pozostać w Iraku	Powinni powrócić do Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	62	37	1
SdPI	56	44	0
SLD	55	45	0
PiS	48	49	3
Samoobrona	32	66	2
LPR	17	81	2
PSL*	13	79	7
Niezdecydowani	31	63	6
Niezamierzający głosować	27	68	5

* Ze względu na niewielką liczebność zwolenników PSL, SdPI i SLD w badanej próbie wyniki dotyczące tych partii należy traktować z ostrożnością

Opinie o naszym udziale w misji stabilizacyjnej i przyszłości polskiego kontyngentu w Iraku są ze sobą ściśle powiązane. Badani popierający naszą obecność w tej misji są zdania, iż powinniśmy swoje zobowiązania wypełnić do końca, czyli pozostać w Iraku do czasu zakończenia misji. Respondenci przeciwni naszemu zaangażowaniu opowiadają się za natychmiastowym powrotem naszych żołnierzy do Polski.

Tabela 6

Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?	Czy polscy żołnierze powinni pozostać w Iraku do czasu zakończenia misji czy też jak najszybciej powrócić do Polski?		
	Powinni pozostać w Iraku	Powinni powrócić do Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Popieram	82	16	2
Nie popieram	17	81	2
Trudno powiedzieć	23	31	46

W społeczeństwie nadal niemal powszechne jest przekonanie (81% wskazań), iż w związku z udziałem naszych żołnierzy w misji stabilizującej Irak Polska jest narażona na zamachy terrorystyczne ze strony fundamentalistów muzułmańskich. Od kwietnia tego roku w zasadzie nie zmienia się również społeczne natężenie tych obaw - ponad dwie piąte

pytanych (45%) wyraża je w sposób zdecydowany. Co ósmy respondent (13%) jest wolny od tego rodzaju lęków.

Tabela 7

Czy zgadza się Pan(i) z opinią, iż w związku z obecnością polskich żołnierzy w Iraku* Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2003							2004					
	w procentach												
Zdecydowanie się zgadzam	13	24	18	15	26	37	26	50	48	47	41	44	45
Raczej się zgadzam	40	44	44	43	44	38	45	37	38	39	40	39	36
ZGADZAM SIĘ	53	68	62	58	70	75	71	87	86	86	81	83	81
Raczej się nie zgadzam	30	18	23	25	16	14	17	7	8	8	11	10	9
Zdecydowanie się nie zgadzam	9	5	4	8	6	4	4	2	3	2	3	3	4
NIE ZGADZAM SIĘ	39	23	27	33	22	18	21	9	11	10	14	13	13
Trudno powiedzieć	9	8	11	9	9	6	8	4	4	4	5	4	6

* Fragment pytania dotyczący obecności polskich żołnierzy w Iraku został dołączony w lipcu 2003 roku

Wśród badanych obawiających się ataków terrorystycznych co czwarty (25%) popiera jednak nasz udział w operacji w Iraku. Respondenci niepodzielający obaw przed zamachami nieco częściej (36%) opowiadają się za obecnością Polaków na Bliskim Wschodzie.

Tabela 8

Czy zgadza się Pan(i) z opinią, iż w związku z obecnością polskich żołnierzy w Iraku Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich?	Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zgadzam się	25	72	3
Nie zgadzam się	36	60	4
Trudno powiedzieć	18	58	24

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Od września 2003 Polska zarządza jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku. W związku z tym wyjechało do tego kraju około 2 tysięcy polskich żołnierzy. Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?
1 - Zdecydowanie popieram; 2 - Raczej popieram; 3 - Raczej nie popieram;
4 - Zdecydowanie nie popieram

	(%)					
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	16	24	46	5	922
Płeć						
Mężczyźni	13	20	25	39	4	438
Kobiety	6	13	24	52	6	484
Wiek						
18-24 lat	12	27	29	25	6	140
25-34	12	16	27	39	6	163
35-44	7	21	21	49	2	146
45-54	8	14	23	51	4	184
55-64	10	10	23	54	3	117
65 lat i więcej	8	10	22	54	7	172
Miejsce zamieszkania						
Wieś	6	16	22	51	6	342
Miasto do 20 tys.	8	18	27	39	7	119
20-100 tys.	13	13	17	52	4	183
101-500 tys.	12	19	31	36	3	170
501 tys. i więcej mieszk.	13	16	29	39	3	109
Wykształcenie						
Podstawowe	6	11	25	52	6	269
Zasadnicze zawodowe	9	13	25	49	4	234
Średnie	11	22	22	40	5	319
Wyzsze	14	17	27	37	5	99
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	17	16	24	42	1	68
Prac.umysł.niż.szczebla	14	23	22	34	6	95
Pracownicy fiz.- umysł.	7	23	31	31	7	77
Robotnicy wykwalifikowani	9	21	27	39	4	64
Robotnicy niewykwalifik.	5	27	21	42	4	34
Rolnicy	4	14	32	49	0	49
Pracujący na własny rach.	23	19	10	48	0	30
Bierni zawodowo						
Renciści	9	11	20	57	3	95
Emeryci	6	9	22	56	7	174
Uczniowie i studenci	13	21	36	26	4	74
Bezrobotni	7	11	19	57	6	108
Gospodynie domowe i inni	6	14	24	50	5	54
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	12	23	25	38	2	138
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	19	18	25	34	5	62
sekt. pryw. poza rolnict.	11	21	24	39	5	166
prywatnym gosp. rolnym	4	12	34	50	0	49
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	7	15	22	54	2	147
301-500	7	16	32	41	4	156
501-900	12	17	23	45	3	198
901-1200	13	15	22	44	6	93
Powyżej 1200 zł	13	14	18	51	5	66
Ocena własnych war. mater.						
Złe	7	13	26	50	3	288
Średnie	10	19	22	44	5	413
Dobre	11	15	25	42	7	219
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	3	8	14	65	10	72
Raz w tygodniu	9	17	24	45	5	448
1-2 razy w miesiącu	8	14	27	47	4	138
Kilka razy w roku	13	18	29	37	3	176
W ogóle nie uczestniczy	12	17	19	46	6	88
Poglądy polityczne						
Lewica	13	14	26	43	4	139
Centrum	8	18	24	45	5	290
Prawica	15	20	19	45	1	260
Trudno powiedzieć	4	10	29	49	8	232

Tabela 2. Czy polscy żołnierze powinni pozostać w Iraku do czasu zakończenia misji czy też jak najszybciej powrócić do Polski? 1 - Zdecydowanie powinni pozostać w Iraku; 2 - Raczej powinni pozostać w Iraku; 3 - Raczej powinni powrócić do Polski; 4 - Zdecydowanie powinni powrócić do Polski

	(%)					
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	17	21	41	4	922
Płeć						
Mężczyźni	23	22	21	32	3	438
Kobiety	10	13	22	49	5	484
Wiek						
18-24 lat	23	28	17	26	7	140
25-34	19	16	29	31	4	163
35-44	10	20	24	45	1	146
45-54	17	16	20	45	3	184
55-64	17	16	16	48	4	117
65 lat i więcej	12	11	22	49	7	172
Miejsce zamieszkania						
Wieś	11	13	22	48	6	342
Miasto do 20 tys.	10	24	22	36	8	119
20-100 tys.	22	17	18	40	3	183
101-500 tys.	21	18	25	34	1	170
501 tys. i więcej mieszk.	21	23	19	34	2	109
Wykształcenie						
Podstawowe	10	13	20	52	5	269
Zasadnicze zawodowe	13	14	27	43	3	234
Średnie	21	23	17	34	4	319
Wyższe	26	20	24	28	3	99
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	29	16	19	36	1	68
Prac. umysł. niż. szczebla	22	25	25	24	4	95
Pracownicy fiz.- umysł.	17	27	18	33	5	77
Robotnicy wykwalifikowani	17	17	33	31	1	64
Robotnicy niewykwalifik.	26	20	21	33	0	34
Rolnicy	7	13	27	52	0	49
Pracujący na własny rach.	22	20	23	33	3	30
Bierni zawodowo						
Renciści	14	9	12	59	6	95
Emeryci	11	13	21	49	6	174
Uczniowie i studenci	27	27	14	27	5	74
Bezrobotni	8	14	25	49	4	108
Gospodynie domowe i inni	9	16	22	46	7	54
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	24	23	20	32	1	138
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	23	26	21	26	5	62
sekt. pryw. poza rolnict.	20	19	26	32	3	166
prywatnym gosp. rolnym	7	13	31	49	0	49
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	9	14	26	50	1	147
301-500	15	20	21	42	2	156
501-900	21	17	18	39	4	198
901-1200	16	22	17	37	7	93
Powyżej 1200 zł	34	19	24	21	3	66
Ocena własnych war. mater.						
Złe	12	13	24	49	2	288
Średnie	17	19	20	39	4	413
Dobre	20	19	21	34	7	219
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	6	15	13	60	6	72
Raz w tygodniu	14	17	22	43	5	448
1-2 razy w miesiącu	12	20	26	39	3	138
Kilka razy w roku	21	20	24	32	2	176
W ogóle nie uczestniczy	33	15	11	37	4	88
Poglądy polityczne						
Lewica	25	17	23	34	1	139
Centrum	15	16	24	42	3	290
Prawica	21	22	15	41	1	260
Trudno powiedzieć	7	14	24	44	11	232

Tabela 3. Czy zgadza się Pan(i) z opinią, iż w związku z obecnością polskich żołnierzy w Iraku Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich? 1 - Zdecydowanie się zgadzam; 2 - Raczej się zgadzam; 3 - Raczej się nie zgadzam; 4 - Zdecydowanie się nie zgadzam

	(%)					
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	36	9	4	6	922
Płeć						
Mężczyźni	43	37	12	4	5	438
Kobiety	47	36	6	4	8	484
Wiek						
18-24 lat	41	34	12	6	7	140
25-34	40	43	13	1	3	163
35-44	47	33	11	5	4	146
45-54	55	31	6	4	4	184
55-64	47	39	8	4	2	117
65 lat i więcej	38	38	7	3	15	172
Miejsce zamieszkania						
Wieś	40	41	10	5	5	342
Miasto do 20 tys.	40	35	14	2	9	119
20-100 tys.	56	32	5	3	3	183
101-500 tys.	43	38	9	3	7	170
501 tys. i więcej mieszk.	49	27	9	4	10	109
Wykształcenie						
Podstawowe	40	38	8	2	11	269
Zasadnicze zawodowe	50	34	8	4	4	234
Średnie	46	35	10	5	4	319
Wyższe	42	39	12	1	5	99
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	47	37	11	0	6	68
Prac. umysł. niż. szczebla	39	43	11	4	3	95
Pracownicy fiz.- umysł.	40	35	14	6	5	77
Robotnicy wykwalifikowani	50	36	7	0	7	64
Robotnicy niewykwalifik.	41	42	6	3	9	34
Rolnicy	48	34	18	0	0	49
Pracujący na własny rach.	56	31	9	5	0	30
Bierni zawodowo						
Renciści	52	32	6	3	7	95
Emeryci	39	41	5	4	11	174
Uczniowie i studenci	43	37	8	4	9	74
Bezrobotni	51	31	11	6	2	108
Gospodynie domowe i inni	44	29	12	6	9	54
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	37	42	10	4	6	138
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	53	35	10	2	0	62
sekt. pryw. poza rolnict.	48	34	10	3	5	166
prywatnym gosp. rolnym	48	36	14	0	2	49
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	54	30	8	4	5	147
301-500	47	37	9	3	5	156
501-900	39	44	8	3	6	198
901-1200	46	38	6	5	4	93
Powyżej 1200 zł	60	19	12	3	6	66
Ocena własnych war. mater.						
Złe	48	33	8	3	7	288
Średnie	44	38	7	5	6	413
Dobre	43	35	14	2	6	219
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	53	28	5	3	10	72
Raz w tygodniu	45	38	8	4	5	448
1-2 razy w miesiącu	42	34	14	3	6	138
Kilka razy w roku	42	37	10	4	6	176
W ogóle nie uczestniczy	47	32	8	3	9	88
Poglądy polityczne						
Lewica	47	34	14	4	1	139
Centrum	47	36	9	5	3	290
Prawica	53	33	8	3	3	260
Trudno powiedzieć	32	41	7	3	16	232